

SLOVENŠČINA, 5. razred

UČNA TEMA: Edninski in množinski samostalniki

EDNINSKI SAMOSTALNIKI

so tisti, ki jih rabimo samo v ednini, nimajo ne dvojine, ne množine. Taki so tisti samostalniki, ki jih ne moremo šteti, torej so **neštevniki**.

Edninski samostalniki so: **pojmi** (veselje, mladost),
skupna imena (drevje, sadje),
snovna imena (olje, moka, juha).

Poznamo pa tudi samostalnice, ki imajo samo množino, nimajo pa ednine in dvojine.

Takšnim samostalnikom pravimo **MNOŽINSKI SAMOSTALNIKI**.

MNOŽINSKI SAMOSTALNIKI

so tisti, ki jih rabimo samo v množini, npr. škarje (so), vilice (so), vrata (so), možgani (so), pljuča (so). Nimajo ne ednine, ne dvojine.

Pri določanju števila danega samostalnika si pomagamo tako, da samostalnik uporabimo v povedi, s katero odgovorimo na vprašanje

Kaj je to?

To **so** škarje. Če v odgovoru uporabimo besedo **so**, je samostalnik **v množini**.

To **je** upanje. Če v odgovoru uporabimo besedo **je**, je samostalnik **v ednini**.

31. Spol pri edninskih in množinskih samostalnikih

Izvedeli bomo:

👉 kako določimo spol edninskim in množinskim samostalnikom.

Svinčniki so v peresnici, knjige so v torbi, ravnila tudi ...

Možgani delujejo, hlače so čiste, vrata so odprta

Brin se odpravlja v šolo in preverja, ali ni česa pozabil. Danes je še posebej navihán in dobre volje ...

Med seboj primerjaj obarvane črke samostalnikov.

a) Kaj opaziš?

Pri določanju spola množinskih samostalnikov si lahko pomagamo tudi z besedami:

tisti možgani so **tiste** sanke so **tista** usta so
MOŠKI SPOL **ŽENSKI SPOL** **SREDNJI SPOL**

1

	EDNINA	MNOŽINA	MNOŽINSKI SAMOSTALNIKI
Moški spol	Svinčnik je na mizi.	Svinčniki so na mizi.	Možgani so organ v glavi.
Ženski spol	Knjiga je na polici.	Knjige so na polici.	Hlače so izdelane iz platna.
Srednji spol	Ravnilo je v torbi.	Ravnila so v torbi.	Vrata so lesena.

b) Dopolni trditev.

Samostalniki v množini (svinčniki, knjige, ravnila) imajo končne samoglasnike kot nekateri množinski samostalniki (možgani, hlače, vrata) istega spola.

Podčrtaj množinske samostalnike in jih razvrsti glede na spol.

možgani krilo igla smuči stoli kolesa
 sani usta pljuča jetra škarje kozarec

2

MOŠKI SPOL (TISTI)	ŽENSKI SPOL (TISTE)	SREDNJI SPOL (TISTA)

Podčrtaj edninske samostalnice in jih razvrsti glede na spol.

olje ljubezen modrost ključ srce
 kolač cvetje kri jajce moka

3

MOŠKI SPOL	ŽENSKI SPOL	SREDNJI SPOL

Če si v dvomih pri določanju spola in števila, si pomagaj s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika ali s Slovenskim pravopisom. Preberi geslo za besedi *sladica* in *jetra*.

sladica -e^(ž)(i) *sladka jed, ki se navadno ponudi po glavni jedi: pripraviti sladico; postreči s sladico / sadna sladica*

4

SPOL: **m** – moški, **ž** – ženski, **s** – srednji

jetra jéter (s)^{mn.} (é ê) *velik rdeče rjav organ v desnem zgornjem delu trebušne votline, ki izloča žolč*

ŠTEVILO: **mn.** – množinski samostalnik

S pomočjo slovarja določi število in spol navedenim samostalnikom. Dopiši tudi pomen.

mladina
 kamenje
 kavbojke
 denar

5

Z **rdečo barvo** pobarvaj samostalnice ženskega spola, z **modro barvo** samostalnice moškega spola ter z **zeleno barvo** samostalnice srednjega spola. Nato jih poveži z ustreznim številom.

6

klešče

upanje

ponos

starši

EDNINA

MNOŽINA

otročad

grablje

grozdje

Domžale